

Petra Spoustová, Karel Maria Drahotín Villani. Šlechtic vlastenec, diplomová práce, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice 2008.

Posudek vedoucího diplomové práce

Ačkoliv baron Karel Maria Drahotín Villani patřil k velmi populárním postavám českého devatenáctého století, je v současnosti téměř zapomenut. Z jeho literárního díla přetrval do dneška snad jen text písně *Zasvit' mi ty slunko zlaté*, u něhož si však jen málokdo vzpomene na autora. Úkolem Petry Spoustové bylo znovu zařadit osobnost vlasteneckého šlechtice do kontextu dějin české kultury a společnosti. Nebylo to jednoduché vzhledem k torzovitě dochovanému archivnímu materiálu v Literárním archivu Památníku národního písemnictví ve Starých Hradech.

Diplomová práce Petry Spoustové je logicky členěna do šesti oddílů. Po úvodu, který přináší vymezení tématu a kritiku pramenů a literatury, následuje kapitola věnovaná Villaniově politické a vlastenecké činnosti. Autorka v ní nejprve ukazuje rodinné zázemí a vzdělání tohoto šlechtice, v němž klíčovou úlohu sehrálo měšťanské prostředí, z něhož pocházela jeho matka, a setkání s učitelem Tomášem Burianem na vojenské akademii ve Vídeňském Novém Městě. Důležitou část založenou na dobré znalosti literatury tvoří výklad o činnosti Karla Marii Drahotína Villaniho v revolučním roce 1848. Jeho politické myšlení vycházející z liberalismu a austroslavismu dokládá diplomantka na základě rozboru spisu *Vorwort zur nationalen Versöhnung und staatsrechtlichen Verständigung*. Stranou nenechala ani Villaniho působení v samosprávě. V kapitole nazvané *Vlastenecký básník Karel Maria Drahotín Villani* se Petra Spoustová pokusila zhodnotit literární dílo tohoto šlechtice. O jeho kvalitě pochybovali již Villaniho současníci a dnes v něm můžeme najít spíše doklad svébytného myšlení vlasteneckého šlechtice a vojáka než literární kvalitu. V tomto ohledu jsou soudy Petry Spoustové vyvážené, bez zbytečného obdivu, ale i výsměchu. Upozornění na *Vojenské zpěvy* navíc odkrývá málo zdůrazňované propojení českého nacionalismu doby předbřeznové s loajalitou k panovnickému domu. Důležitá je i zmínka o dedikaci spisů knížeti Karlu ze Schwarzenbergu, které bylo výrazem „hledání českého šlechtice“, s nímž se můžeme setkat v české společnosti této doby. Ve čtvrté části se autorka zabývá salonem rodiny Villaniových. Vlastní pojednání uvádí obsáhlejším přehledem o vývoji českého salonu vůbec. V textu narážíme na zásadní problém definice salonu v Čechách. Skutečně Villaniové vedli salon, nebo jen přijímali v Praze a na svém střížkovském sídle návštěvy svých přátel, k nimž patřili i politici a umělci? V tomto ohledu je složité balancovat mezi názorem velké

mytoložky českých kulturních dějin Maryši Radoňové-Šárecké, která se snažila najít salon v téměř každé pražské vlastenecké domácnosti, a razantním odmítnutím existence českého měšťanského salonu v Čechách, které přinesli ve své provokativní stati Jiří Rak a Vít Vlnas. Epilog spisu tvoří kapitola, v níž diplomantka mapuje postupné vytrácení se osobnosti barona Villaniho z historické paměti.

Diplomová práce Petry Spoustové je užitečným shrnutím poznatků o životě muže, který stál rozkročen mezi měšťanskou a šlechtickou společností českého devatenáctého století. Snad právě tato jeho zvláštní sociální pozice mohla být více objasněna. Navzdory značné pramenné nouzi se však autorce podařilo vytvořit dílo ucelené, napsané čtivým jazykem a bez zbytečných chyb. Práci proto doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou výborně.

Mgr. Zdeněk Bezečný, Ph.D.

České Budějovice 27. 1. 2009